

Scris de cristian.hostiuc pe 11 martie 2020, 13:56

Cum sa nu ajungem din nou in insolventa si in recesiune?

Reducerea comenzilor interne si externe, prabusirea vanzarilor, criza de lichiditate si scaderea economica sunt o certitudine, dar cum sa nu ajungem din nou in insolventa si in recesiune? Reesalonarea creditelor, facilitati pentru cei care consuma si isi platesc taxele, nu dau afara oameni si nu reduc salariile, facilitati pentru cei care fac acum investitii

Scaderea cresterii economice in Romania pentru 2020 este o certitudine, avand in vedere criza coronavirus, inchiderea Italiei, intreruperea fluxurilor comerciale de aprovizionare in toata lumea din cauza Chinei, prabusirea sezonului turistic in Europa cu repercursiuni majore asupra hotelurilor si businessurilor locale.

Deja liniile aeriene ale lumii isi numara pierderile, iar hotelurile au o cadere dramatica.

Daca ar vorbi hotelurile din Bucuresti, la ce cadere au, v-ati ingrijora.

Din ce in ce mai multe state isi vor inchide granitele pentru cateva saptamani, in speranta ca epidemia va putea fi tinuta sub control. Italia a luat o masura fara precedent de intrare totala in carantina; toti care intra in Israel vor intra automat in carantina timp de 14 zile; in Romania, cei care vin din zonele afectate – China, Italia, Coreea de Sud, Iran – trebuie sa se autoizoleze.

Toate bancile centrale aproape si-au epuizat instrumentele monetare, scaderea dobanzilor aproape ca nu mai are niciun efect, la euro dobanzile sunt deja negative; printarea de bani este un proces care tine de zece ani, iar efectele se epuizeaza; instrumentele fiscale ale statelor sunt limitate, avand in vedere gradul ridicat de indatorare; politicile de investitii ale statelor sunt blocate in aceleasi teoreme ale trecutului, care au aratat in criza ca nu functioneaza; reducerile de taxe si de impozite pentru impulsinarea consumului si a economiilor sunt blocate de interesele fiecarui stat.

Germania, principala economie a Europei si cea care dispune de resursele financiare cele mai mari, nu arata ca ar avea un plan major de investitie dincolo de granita. Daca Germania nu investeste, toata Europa are de suferit.

Uniunea Europeana inca nu a prezentat vreun plan de stopare a recesiunii care se instaleaza in Europa; avand un spatiu fiscal mai ridicat, Donald Trump are o marja de manevra pentru reduceri de taxe, de data asta pentru populatie; China pierde sange dupa coronavirus si blocheaza toate

fluxurile comerciale ale lumii; Japonia se pregateste de masuri stricte pentru limitarea extinderii coronavirus; iar Arabia Saudita, OPEC, au intrat in razboi cu Rusia pe tema cantitatilor de petrol vandute, ceea ce a dus la prabusirea pretului barilului cu nu mai putin de 30% intr-o singura zi.

Inflatia nu mai reprezinta o problema pentru niciun stat, ci dimpotriva, scaderea preturilor deja actioneaza intr-un mod negativ asupra marilor economii.

Bursele deja sunt in cadere libera, iar aceste fluctuatii sunt raiul speculatorilor. intrebarea tuturor este care vor fi victimele, care banci si grupuri financiare vor fi cele mai afectate de aceasta cadere a pietelor financiare.

in Romania nici nu se mai pune problema unei cresteri economice de 4,1% prognozata de Guvern.

Din pacate, bugetul si cheltuielile sunt construite pe aceasta crestere economica, iar incasarile sigur nu vor fi la nivelul bugetat.

Nici nu se va mai pune problema unui deficit bugetar de 3%, nici in Romania, nici in Europa, sa vedeti ce va fi in Italia, dar principala problema va fi finantarea lui, pentru ca pietele financiare nu te iarta si vor cere dobanzi mai mari.

in aceste conditii, pentru a tine bugetul cat de cat sub control, guvernul ar trebui sa taie din cheltuieli, dar nu are de unde dincolo de cheltuielile pentru investitii: 80% din buget reprezinta pensii si salarii.

Ganditi-va ca Traian Basescu a taiat salariile cu 25% la bugetari si a majorat TVA-ul de la 21% la 24% cand bugetul avea un deficit de numai 1 miliard de euro. Acum sunt mult mai multe miliarde de euro care trebuie acoperite.

Datoria externa a Romaniei a crescut la 106 miliarde euro, din care 60% este datorie privata a companiilor private si a noastra ca persoane fizice private. Datoria publica este de aproape 40% din PIB, dar problema nu este acest nivel, ci modalitatea de finantare.

Romania nu este Germania pentru a se finanta ieftin, cu dobanzi negative in euro, ci trebuie sa plateasca dobanzi de 3-5% pentru a se finanta in lei, atunci cand nu se poate finanta in valuta.

in aceste conditii, nici nu se mai pune problema majorarilor de pensii din septembrie cu 40%, sau alte majorari salariale la nivel bugetar.

Guvernul, indiferent de numele lui, ar trebui sa iasa si sa spuna acest lucru inainte ca aceste majorari de pensii si taierea lor ulterioara sa devina tinta in campania electorala.

Din punct de vedere financiar, Romania este mai bine pregatita decat in 2008-2009, pentru ca expunerea bancilor pe credite este mai redusa si mai bine evaluata, dobanzile sunt mai mici, si cel mai important lucru, 66% din imprumuturile din Romania au la baza leul si nu euro, asa cum a fost in criza precedenta.

BNR are posibilitatea de a tine sub control dobanzile la lei si chiar a le reduce prin infuzie de lichiditate.

Avand in vedere acest lucru, dobanzile la lei nu vor creste, ci dimpotriva, vor scadea.

Cursul leu-euro poate fi tinut sub control mai mult decat a fost in 2008-2009, mai ales ca bancile din Romania nu mai sunt atat de expuse retragerii liniilor de finantare externa.

Bancile din Romania se finanteaza acum din depozitele locale, raportul dintre creditele acordate si economiile atrase fiind de 74%, fata de 120% in 2008.

Daca bancile sunt mai bine echipate, finantarea economiei in ultimii 10 ani a fost asigurata prin credite furnizor, adica companiile dadeau marfa sau prestau servicii unui client in speranta ca isi vor primi banii mai incolo (termenul mediu de plata din Romania depaseste 180 de zile).

Acum, daca un client nu mai plateste marfa sau serviciul efectuat, impactul va fi mult mai mare decat in criza precedenta, atunci cand companiile incepeau sa nu mai plateasca creditele luate de la banci.

in real-estate, o piata care a crescut accelerat in ultimii cinci ani, dezvoltatorii au pus mai multi bani proprii in joc, bancile sunt mai putin expuse si teoretic ar putea rezista mai mult. Nici preturile nu mai sunt ca in 2008, sunt mai reduse cu 30-50%, iar intre timp salariile s-au dublat, sau chiar s-au triplat.

Din pacate, Romania are un deficit comercial extrem de ridicat, in 2019 a fost de 17 miliarde euro, si o marja de manevra extrem de redusa la nivelul deficitului bugetar.

Din 2012 incoace, deficitul comercial a fost in crestere, dar a putut fi acoperit din excedentul balantei de servicii (traiasca transportatorii romani si IT-istii), si partial din investitiile straine care au mai intrat (4-5 miliarde euro pe an).

Acum, balanta de servicii va fi afectata intrucat transportatorii nu vor mai avea ce sa transporte, iar multinationalele din IT care opereaza in Romania si companiile romanesti din aceasta industrie s-ar putea sa aiba comenzi mult mai putine.

Comenzile externe se vor reduce in urmatoarele luni ceea ce va afecta exporturile Romaniei. Investitiile straine vor fi puse pe hold.

Industria auto din Romania, care reprezinta 10% din economie, va fi afectata de scaderea comenzilor externe, ceea ce se intampla deja, iar companiile fie vor opri productia cateva saptamani, fie vor renunta la un schimb si vor trimite oamenii in somaj.

in conditiile unei scaderi generalizate de vanzari in economie din cauza temerilor legate de coronavirus, oamenii nu mai merg in mall-uri, nu mai cumpara bunuri de folosinta indelungata, nu si mai cumpara haine, isi anuleaza calatoriile, vacantele, impactul va fi major la nivelul lichiditatii comerciantilor.

Cei mari pot rezista, dar companiile mici si mijlocii, care reprezinta 50% din economie, nu au cum sa reziste daca nu au incasari.

in aceste conditii, ce ar putea face Guvernul si BNR, bancile sau alte entitati care pot lua decizii de politici publice, fie fiscale, fie monetare, fie administrative:

1. Bancile trebuie sa ofere instrumente prin care clientii afectati de caderea vanzarilor sa poata sa aiba o reesalonare a imprumuturilor pe o perioada mult mai lunga de timp. De fapt, sa plateasca dobanzile, iar principalul sa fie platit mult mai incolo. Bancile au suficienta lichiditate

pentru a gestiona aceasta situatie si daca nu au BNR poate asigura fluxurile de bani. Daca nu se va face aceasta reesalonare acum, se va ajunge din nou la un varf al insolventelor, pentru ca firmele nu vor mai avea nicio dilema sa recurga la aceasta operatiune imediat ce vor realiza ca nu mai pot sa isi plateasca creditele.

2. Bancile trebuie sa ofere inca de pe acum posibilitatea reesalonarii creditelor de consum si in special a celor ipotecare acordate clientilor: bancile trebuie sa scada rata lunara (dobanda A principal) pana la nivelul in care un client poate sa plateasca in conditiile unei crize economice, in care isi pierde jobul, are o reducere de salariu, are incasari mai reduse.

3. Furnizorii majori de utilitati – energie, gaze, telefonie mobila – trebuie sa aiba instrumente in care platile sa fie intinse pe o perioada mai lunga de timp daca un client inregistreaza caderea incasarilor.

4. Mall-urile trebuie sa ofere facilitati chiriilor care inregistreaza caderea vanzarilor: nu toata lumea are puterea Zara sau H&M de a rezista atunci cand clientii nu mai trec printr-un mall si nu mai cumpara produse.

5. Guvernul trebuie sa gaseasca finantare pentru a face investitii publice in infrastructura, adica sa dea de lucru constructorilor, care la randul lor pot sa angajeze oameni sau sa atraga oameni din alta parte. Constructiile au un grad de multiplicare de sapte ori pe orizontala, iar cea mai mare parte o reprezinta businessul local.

6. Reducerea acum a TVA-ului pentru cei care isi achizitioneaza un apartament peste plafonul actual (100.000 de euro).

7. Chiar daca ar parea o nebunie, Guvernul trebuie sa majoreze din nou salariul minim pe economie pentru a mai reduce din caderea consumului si as majora incasarile bugetare. Pe diferenta de crestere, Guvernul poate acorda companiilor o facilitate de amanare a platii impozitului pe venit si a taxelor pe contributiile sociale.

8. Voucherele de vacanta ar trebui majorate pentru a-i incuraja pe romani sa isi petreaca concediile in tara pentru a umple hotelurile si a da de lucru companiilor romanesti care livreaza mancare, etc.

9. Companiile care nu dau afara oameni trebuie sa beneficieze de credite fiscale cand platesc taxele si impozitele la stat.

10. Cei care isi platesc taxele si impozitele trebuie sa beneficieze de reduceri fiscale importante pentru a incuraja disciplina financiara si a da un respiro companiilor, de lichiditate.

11. Cei care fac acum investitii sau angajeaza oameni sa beneficieze de facilitati fiscale importante.

12. Proiectele de lege care sunt blocate si care ar da de lucru in Romania trebuie sa fie trecute cu prioritate prin Parlament sau prin Guvern.

13. Birocratia adminisitrativa care tine in loc foarte multe proiecte trebuie sa fie redusa la minim astfel incat companiile, antreprenorii, sa fie incurajati sa lucreze.

14. O facilitate fiscala pentru cei care fac acum achizitii prin intermediului cardurilor sau a mijloacelor electronice de plata: spre exemplu, fie reducerea TVA, fie acumularea unor puncte fiscale, care vor putea fi folosite ulterior in reducerea de impozite.

ADRESA: <http://crct.ro/nvNL>